

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/103/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4421200305
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4421200305.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobkyne: B. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. nad D. XXX, proti žalovanému: E. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., H. sv. P. XXX/X, zast. JUDr. Petrou Hromádkovou, advokátkou, so sídlom Széchenyiho 6, Štúrovo, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 393,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 11. apríla 2022 č. k. 4C/4/2021-86 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol (I.). Rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (II.). Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 100 ods. 1, § 101, § 107 ods. 2, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a vykonaným dokazovaním zistil, že žalobkyňa sa v konaní domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 393,- eur od žalovaného na tom skutkovom základe, že žalovaného dňa 09. 09. 2015 prihlásila jeho matka na výcvik v autoškole pre získanie vodičského oprávnenia, ktorý výcvik bol riadne vykonaný a ukončený záverečnými skúškami. Prevádzkovateľ autoškoly bol manžel žalobkyne, ktorý dňa XX. XX. XXXX zomrel. Od apríla 2015 žalobkyňa sama riadila chod autoškoly a po smrti manžela podala žiadosť o pokračovanie živnosti. Odstupom času sa zistilo, že žalovaný nemá zaplatený za výcvik ani za autoškolou hradený správny poplatok za vykonanie skúšok, preto žalobkyňa vystavila faktúru na meno matky žalovaného, následne podala žalobu na Okresný súd Nové Zámky, ktoré konanie sa viedlo pod sp. zn. 15C/41/2017. V konaní bolo jednoznačne preukázané riadne vykonanie výcviku, ako aj skúšok a bolo poukázané, že osoba, ktorá mala prospech z vykonaného výcviku, je žalovaný. Napriek súdному konaniu, žalovaný, ani jeho matka nevyplatili dohodnutú cenu za výcvik a následne vykonanie skúšok v autoškole, z toho dôvodu došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu vo výške 393,- eur, ktoré bezdôvodné obohatenie je žalovaný povinný vydať. Z vyjadrenia žalovaného v konaní je zrejmé, že žalovaný nepopieral ani vykonanie výcviku v autoškole, ani absolvovanie skúšok, ale tvrdil, že celý kurz na získanie vodičského oprávnenia na skupinu B dostal do daru od svojho starého otca A. K., ktorý v čase podania prihlášky prevádzkoval autoškolou. Navyše, poukázal žalovaný na skutočnosť, že žalobkyňa sa už v konaní tunajšieho súdu sp. zn. 15C/41/2017 domáhala voči jeho matke T. K. vydania bezdôvodného obohatenia v sume 393,- eur tým istým titulom, akým si požaduje vydanie bezdôvodného obohatenia v tomto konaní. Súd s poukazom na skutočnosť, že sa jednalo o totožný nárok, ako aj o totožné strany sporu, konanie v zmysle § 230 CSP zastavil uznesením z 19. 08. 2021. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie,

Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 9Co 110/2021-64 zo dňa 13. 01. 2022 zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a konštatoval, že síce sa jedná o totožný nárok ako v predchádzajúcom konaní sp. zn. 15C/41/2017, avšak nebola splnená podmienka, a to totožnosť osôb.

1.2. Z prihlášky do autoškoly zo dňa 09. 09. 2015 súd zistil, že zákonný zástupca, ktorý nie je uvedený v prihláške, ale prihlášku len podpísal, prihlásil do autoškoly žalovaného a žiadal, aby ho pripravila na skúšku pre získanie vodičského oprávnenia na skupinu B. Dohodnutá cena je uvedená ako 360,- eur, pričom v prihláške nie je uvedené, dokedy má byť predmetná cena uhradená. Súd z čestného prehlásenia žalovaného zo dňa 19. 03. 2018 zistil, že žalovaný prehlásil, že jeho starý otec A. K. počas svojho života mu dal do daru kompletný výcvik na získanie vodičského oprávnenia na skupiny B. Súd z čestného prehlásenia Z. K. zo dňa 20. 03. 2018 zistil, že menovaný prehlásil, že jeho brat A. K. počas svojho života dal do daru kompletný výcvik na získanie vodičského oprávnenia na skupiny B svojmu vnukovi, a to žalovanému a celý výcvik vrátane e-kolku bol platený z finančných prostriedkov jeho brata. Z. K. zároveň prehlásil, že ho poveril brat ako zamestnanca-inštruktora autoškoly, aby tento výcvik dokončil a žalovaného náležite na skúšky pripravil. Súd sa oboznámil aj s obsahom spisu Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 15C/41/2017, a to hlavne so žalobou, ako aj s rozhodnutím prvoinštančného súdu zo dňa 08. 08. 2018, ako aj s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/234/2018-119 zo dňa 30. 01. 2019 a zistil, že prvoinštančný súd rozhodol vo svojom rozhodnutí ohľadne predmetu konania, pričom žalobu v plnom rozsahu zamietol. V predmetnom konaní bola totožná žalobkyňa, avšak žalovanou bola T. K.. Krajský súd v Nitre vo svojom rozhodnutí potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu. V rozhodnutí prvoinštančného súdu bol nárok zo strany žalobkyne posúdený súdom ako nárok vyplývajúci z darovacej zmluvy, žalobkyňa v konaní nepreukázala, že by sa nejednalo o dar pre žalovaného, navyše, v konaní vystupujúca T. K. nebola pasívne legitimovaná v konaní vystupovať za svojho syna, ktorý v čase podania žalobe už bol plnoletý.

1.3. Účelom inštitútu premlčania upraveného v ustanoveniach § 100 až § 114 Občianskeho zákonníka je okrem stimulácie veriteľa k rýchlemu (včasnemu) uplatneniu jeho práv (podľa zásady vigilanti bus iura) aj snaha predchádzať v konkrétnych prípadoch dôkaznej núdzi na strane veriteľa v súdnom konaní a prispieť k právnej istote účastníkov občianskoprávných vzťahov. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnu vymáhateľnosť práva, žalobné právo) možno odvrátiť námietkou premlčania. Ide o uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, t. j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti. Márne uplynutie premlčacej doby má za následok vznik oprávnenia pre dlžníka vzniesť pred súdom námietku premlčania a spôsobiť tak zánik nároku. Pokiaľ dlžník námietku premlčania skutočne účinne vznesie, dochádza v okamihu jej vznesenia k zániku nároku. Všeobecnú dĺžku premlčacej doby pre práva z občianskoprávných vzťahov stanovuje zákon na tri roky. Vzhľadom na to, že premlčacia doba je určitý časový úsek, nestačí stanoviť jej dĺžku a koniec, ale je treba stanoviť aj jej začiatok, to znamená, od ktorého okamihu začína plynúť. Zákon to stanovuje jednak všeobecne, a jednak zvlášť pre niektoré jednotlivé práva. Pre všeobecnú premlčaciu dobu platí, že začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo - objektívne posudzované - vykonať po prvý raz. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenia práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 1 OZ treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal, teda sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávneného. Ustanovenie § 107 ods. 2 OZ určuje objektívnu premlčaciu dobu, po uplynutí ktorej sa právo na vydanie bezdôvodne získaného majetkového prospechu vždy premlčí. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci deň, kedy skutočne (fakticky) došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Bezdôvodné obohatenie získané plnením bez právneho dôvodu vzniká už samotným prijatím plnenia, vtedy tiež začne plynúť objektívna premlčacia doba (rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2758/2006).

1.4. Bezdôvodné obohatenie je v § 451 ods. 1 OZ konštruované ako záväzkový vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým, na úkor koho sa niekto obohatil. Bezdôvodné obohatenie je v § 451 ods. 2 OZ konštruované ako predmet plnenia, ktorý sa má vydať. Bezdôvodné obohatenie je teda zamerané len na to, aby sa vydalo tomu, na úkor koho bolo získané. Je vyjadrená všeobecná zásada, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí toto obohatenie vydať. Dôvodom vzniku záväzku je získanie bezdôvodného obohatenia na úkor iného. Na základe toho vzniká záväzkový vzťah

medzi tým, kto sa bezdôvodne obohatil, ktorý je povinný bezdôvodné obohatenie vydať a medzi tým, na úkor koho sa niekto obohatil, ktorý má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, aj keď to zákon výslovne neustanovuje. Vydanie bezdôvodného obohatenia inému prichádza do úvahy len výnimočne, a to len vtedy, keď toho, na úkor koho bol získaný, nemožno zistiť (§ 456 OZ). Zákon uvádza štyri formy bezdôvodného obohatenia, a to majetkový prospech bol získaný plnením bez právneho dôvodu, majetkový prospech bol získaný plnením z neplatného právneho úkonu, majetkový prospech získaný plnením z právneho dôvodu, ktorý tu síce spočiatku existoval, ale potom dodatočne odpadol a majetkový prospech bol získaný z nestatočných zdrojov.

1.5. V prejednávanej veci súd posúdil právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným ako právny vzťah vzniknutý titulom bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa tvrdila, že žalovaný získal bezdôvodné obohatenie, a to vo výške 393,- eur na základe tej skutočnosti, že absolvoval výcvik v autoškole a následnú odbornú skúšku na získanie vodičského oprávnenia, pričom nevyplatil ani cenu výcviku a ani príslušný správny poplatok, ktorý bol predpísaný pri absolvovaní odbornej skúšky. Z predložených dokladov možno konštatovať, že žalovaný bol prihlásený na výcvik v autoškole a následne dňa 26. 01. 2016 podľa zhodného tvrdenia strán absolvoval záverečné skúšky a získal vodičské oprávnenie skupiny B. Z obsahu podaní strán je zrejmé, že v čase podania prihlášky dňa 09. 09. 2015 bol žalovaný ešte maloletý, prihlášku za neho podala jeho matka T. K., v čase záverečných skúšok bol už žalovaný plnoletý. Takisto je nesporné, že prihláška do autoškoly bola podaná do AUTOŠKOLA A. K.. Z obsahu spisu tunajšieho súdu sp. zn. 15C/41/2017 bolo zistené, že po A. K., ktorý zomrel dňa XX. XX. XXXX bude pokračovať vo vykonávaní živnosti ako oprávnená osoba žalobkyňa B. K.. Takisto v tomto konaní súd konštatoval, že samotná prihláška do autoškoly, resp. výcvik bol poskytnutý žalovanému titulom daru, čo vyplýva aj z čestného prehlásenia žalovaného, ako aj brata neb. A. K., Z. K.. Skutočnosť, že sa jednalo o dar bola preukázaná tým, že žalovaný bol prihlásený na skúšku z odbornej spôsobilosti dňa 14. 01. 2016, skúška sa konala dňa 26. 01. 2016, pričom splatnosť úhrady ceny za výcvik bola podľa vyjadrenia žalobkyne najneskôr v deň konania záverečných skúšok. Tak v konaní sp. zn. 15C/41/2017, ako aj v tomto predmetnom konaní bol ustálený skutkový stav, ktorý nebol sporný medzi stranami, a to, že cena výcviku ku dňu konania skúšok zaplatená nebola, práve z toho dôvodu sa žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia. Žalovaný vzniesol v konaní námietku premlčania, ktorú súd posúdil ako dôvodnú. Žalobkyňa tvrdila, že najneskôr do dňa vykonania záverečných skúšok mal žalovaný uhradiť cenu výcviku, ako aj správny poplatok za vykonanie záverečných skúšok, ktoré skúšky boli dňa 26. 01. 2016. Žalobkyňa si svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia mohla uplatniť v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka do dvoch rokov odo dňa, kedy jej bezdôvodné obohatenie vzniklo. Žalobkyňa síce podala v roku 2017 žalobu, ale túto žalobu podala proti matke žalovaného, ktorá v čase podania prihlášky na výcvik v autoškole bola zákonnou zástupkyňou žalovaného, preto nebola v konaní tunajšieho súdu sp. zn. 15C/41/2017 pasívne legitimovaná, čo malo za následok zamietnutie žaloby. K právoplatnému rozhodnutiu v konaní sp. zn. 15C/41/2017 došlo dňom 07. 03. 2019, ale žalobkyňa podala žalobu proti žalovanému až dňom 20. 01. 2021. Nie je zrejmé, prečo až po uplynutí skoro dvoch rokov žalobkyňa podala žalobu znova. Žalobkyňa ďalej uvádzala, že vo veci prebehlo súdne konanie od 17. 08. 2017 do 30. 01. 2019, teda počas tohto obdobia neplynula premlčacia doba a spôsobilosť na právne úkony nadobudol žalovaný dňom 10. 12. 2016, iba vtedy mohla byť po prvý raz od žalovaného žiadaná úhrada za vykonaný výcvik. Podľa názoru súdu v tomto prípade nedošlo k spočívaniu premlčacej doby, pretože žalobkyňa si svoj nárok na súde uplatnila voči inému subjektu ako žalovaný, voči matke žalovaného T. K., teda vo vzťahu k žalovanému nemohlo dôjsť k spočívaniu premlčacej doby počas súdneho konania sp. zn. 15C/41/2017, mohlo dôjsť k prerušeniu premlčacej doby len voči T. K., ktorá bola v konaní sp. zn. 15C/41/2017 žalovanou. K ďalšej námietke žalobkyne, že sa jednalo o úmyselné bezdôvodné obohatenie, preto právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa premlčí za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo, súd uviedol, že ani túto námietku žalobkyne nepovažoval za dôvodnú, pretože žalobkyňa neprodukovala v konaní žiadny dôkaz, ktorým by preukázala, že v zmysle § 458 ods. 2 Občianskeho zákonníka by sa jednalo o vydanie úmyselného bezdôvodného obohatenia. Súd s poukazom na vznesenú námietku premlčania zo strany dlžníka, t. j. žalovaného nevykonával už ďalšie dokazovanie z dôvodu hospodárnosti konania, keď mal za to, že ak sa strana (dlžník) premlčania dovoľá, nemôže súd premlčané právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka). Žalobu na začatie konania súd v takom prípade zamietne bez toho, aby v čase rozhodovania musela byť preukázaná aj existencia uplatneného práva (nároku). Z týchto dôvodov súd žalobu v plnom rozsahu zamietol.

1.6. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní plne úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 1 a 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote odvolanie, odôvodniac ho tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože bezdôvodné obohatenie je preukázateľne úmyselné a premlčí sa za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Súd v prvom rade pri rozhodovaní vychádzal z tvrdenia žalovaného, že sa jedná o dar od osoby, ktorý v čase konania výcviku už nežil. Ako dôkaz súd použil čestné prehlásenia z konania sp. zn. 15C/41/2017, ale darovacia zmluva, ktorú žiada ako dôkaz na potvrdenie daru, nebola predložená. Teda, súd akceptoval čestné prehlásenia, ktoré síce boli overené notárom, ale notár overuje iba podpis a za obsah čestného prehlásenia nezodpovedá. Autoškola predložený dôkazový materiál, s potvrdením PZ SR a vlastnoručným podpisom matky žalovaného boli z neznámeho dôvodu súdom vyhodnotené ako doklady, s ktorými nebolo unesené dôkazné bremeno. Predložené čestné prehlásenia obsahujú jednoznačne nepravdivé údaje a boli vytvorené iba s cieľom vyhnúť sa plateniu a pritom boli zneužitá časom vzniknuté okolnosti. Je absolútne účelové tvrdiť, že ako 16 a pol ročný chlapec dostane niečo do daru k 18. narodeninám a to ešte od osoby, ktorá už zomrela. A je absolútne účelové tvrdiť, že zosnulý človek môže niekomu niečo darovať a mať vlastné finančné prostriedky a to poskytnúť niekomu. Podľa § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka, darovacia zmluva musí byť písomná, ak je predmetom daru nehnuteľnosť a pri hnutelnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní. Na základe skutočností, že autoškola bola prevádzkovaná podľa živnostenského oprávnenia, pričom BSM nebola zrušená ani zúžená počas manželstva, výcvik mohol byť vykonaný iba z prostriedkov patriacich jej a majetok poručiteľa bol zaradený ku dňu smrti do dedičského konania. Výcvik v autoškole nie je predmet, čo môže niekto fyzicky darovať odovzdaním, ale je to výcvik (služba), čo zahŕňa v sebe aj veľké finančné výdavky. Tvrdenia Z. K. v čestnom prehlásení sú tiež nepravdivé, ale účelové, pretože ako zamestnanec autoškoly vykonával výcvik so žalovaným, ako aj s ostatnými žiadateľmi o vodičské oprávnenie za odmenu zamestnanca. Aj táto skutočnosť potvrdzuje úmysel vyhnúť sa plateniu za vykonaný výcvik. Tvrdenie súdu, že pri podaní prihlášky dňa 09. 09. 2015 konala za žalovaného jeho matka z dôvodu neploletosti a pri splatnosti platby už mal konať sám za seba z dôvodu dovŕšenia plnoletosti, sa nezakladá na pravde, pretože žalovaný dovŕšil plnoletosť až dňa 19. 12. 2016. A práve na základe tejto skutočnosti po zistení nezaplatennej ceny výcviku bola vystavená faktúra na meno matky žalovaného, pretože práve ona podala prihlášku, čo potvrdila aj so svojím podpisom a aj v čase najneskoršej splatnosti platby, teda do dňa 26. 01. 2016, konala za žalovaného ako zákonný zástupca z dôvodu nedovŕšenia plnoletosti. Preto jej nebolo jasné, prečo súd v konaní 15C/41/2017 rozhodol tak, že T. K. vo veci nebola vecne pasívne legitimovaná, ale akceptovala to, pretože súd počas konania poukázal na konkrétnu osobu a tým bol žalovaný. Až právoplatným rozsudkom ku dňu 30. 01. 2019 bolo potvrdené, že na jej úkor sa bezdôvodne obohatil práve žalovaný, pretože výcvik bol hrazený z jej finančných prostriedkov a tým získal majetkový prospech bez právneho dôvodu. Na základe skutočností, že poskytol nepravdivé čestné prehlásenie, aby sa vyhol plneniu svojich záväzkov a tým získal pre seba majetkový prospech - bezdôvodné obohatenie bolo preukázateľne úmyselné. Na základe súdneho konania vo veci je toho názoru, že bolo obmedzené jej právo na spravodlivý proces iba z dôvodu, že medzi splatnosťou platby a podaním žaloby na súd sa zmenili okolnosti. Podľa Občianskeho zákonníka darovacia zmluva musí byť písomná, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní. Teda, žiada o predloženie darovacej zmluvy. Poukázala na fakt, že počas konania podala matka žalovaného na súd aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby bola povinná zdržať sa pokračovania v podnikaní, ktorú súd jednoznačne zamietol. To je ďalší fakt, že žalovaný síce vedel o svojom dlhu, ale chcel sa vyhnúť plateniu, a tým sa úmyselne bezdôvodne obohatil na úkor iného. Poukázala na absolútne zneužitie okolnosti a situáciu, pretože ak po úmrtí jej manžela nepodá žiadosť o pokračovanie v živnosti ako oprávnená osoba, autoškola ku dňu 19. 11. 2015 zanikne a žiadna autoškola by bezplatne nevykonala výcvik na základe týchto ich tvrdení. Bezdôvodné obohatenie je jednoznačné a preukázateľne úmyselné, preto právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za desať rokov. Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňu sumu 393,-eur, ako aj nahradiť trovy konania spočívajúce v zaplatenom súdnom poplatku, všetko v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

3. Žalovaný k odvolaniu žalobkyne uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje s napadnutým rozsudkom. Má za to, že súd správne zistil skutkový a právny stav veci. Žalobkyňa v odvolaní uvádza,

že v konaní nebola predložená darovacia zmluva, ktorou nebohý A. K. daroval svojmu vnukovi výcvik v autoškole. Zdôraznil, že zákon pripúšťa uzatvorenie darovacej zmluvy aj v ústnej forme, čo je v praxi najčastejšie používaná forma pri bežnom darovaní najmä medzi rodinnými príslušníkmi, ako je tomu v tomto prípade. Skutočnosť, že absolvovanie vodičského výcviku, ako aj prípravu na záverečné skúšky, vrátane správneho poplatku za absolvovanie skúšok, žalovaný dostal do daru od svojho starého otca, bola preukázaná v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. značkou 15C/41/2017, jednak čestným prehlásením pána Z. K. (v tom čase inštruktora autoškoly), čestným prehlásením žalovaného, fotokópiou účtovnej závierky autoškoly A. K. AUTOŠKOLA, DIČ: 1028897001, IČO: 35207396, vyhotovenej ku dňu 19. novembra 2015, ako aj výsluchom pani T. K. na pojednávaní konanom dňa 08. 08. 2018. Pani T. K. na pojednávaní konanom dňa 08. 08. 2018 uviedla, že nebohý otec sa sám rozhodol, že predmetný kurz v autoškole daruje svojmu jedinému vnukovi bezplatne, ako aj v predchádzajúcich prípadoch. Jej otec mal E. veľmi rád a je veľmi smutné, že v tomto prípade celá vec musela skončiť až na súde. Trvala na tom, že v prípade tohto kurzu išlo zo strany jej nebohého otca o dar. Žalobkyni opakovane chcela uhradiť sumu za kolky, resp. sa jej spýtala, či nie je niečo dlžná. Na to žalobkyňa reagovala tak, že všetko je v poriadku, že otec nechal dosť peňazí a že všetko je doriešené. Žalobkyňa v odvolaní opätovne spochybňuje rozhodnutie Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 15C/41/2017, v ktorom súd rozhodol, že pôvodná žalovaná, pani T. K. nebola vecne pasívne legitimovaná. V súdnom konaní bolo preukázané, že objednávateľom výcviku bola pani T. K., a preto žalobkyňa spochybňuje právny názor súdu prvej inštancie v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/41/217 o nedostatku procesnej legitímácie pani T. K.. Uviedol, že pani T. K. podpisovala prihlášku do autoškoly za svojho v tom čase maloletého syna ako jeho právna zástupkyňa. Pani T. K. teda konala za E. K., ktorý v čase podania prihlášky do autoškoly nemal úplnú spôsobilosť na právne úkony. V zmysle ustanovenia § 26 Občianskeho zákonníka, pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za ne ich zákonní zástupcovia. Za pána E. K. konala jeho matka ako jeho zákonná zástupkyňa v zmysle príslušných ustanovení Zákona o rodine. Zo zákonného zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému. Z uvedeného vyplýva, že podpísaním prihlášky na absolvovanie kurzu autoškoly zo strany žalovanej za jej syna, vznikli práva a povinnosti z takto založeného zmluvného vzťahu priamo E. K., a nie žalovanej. Nakoľko v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu, pán E. K. dovŕšil osemnásť rokov, bol v zmysle platnej legislatívy pasívne legitimovaný. Z vyššie uvedeného je nepochybné, že Okresný súd Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. značkou 15C/41/217 postupoval správne, keď akceptoval námietku žalovanej o nedostatku jej procesnej legitímácie. K úmyselnému bezdôvodnému obohateniu uviedol, že s týmto názorom žalobkyne nesúhlasí. Žalobkyňa neprodukovala v konaní žiadny dôkaz, ktorým by preukázala, že v zmysle § 458 ods. 2 Občianskeho zákonníka by sa jednalo o vydanie úmyselného bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňou vymáhaný peňažný nárok je toho času premlčaný. Občiansky zákonník zakotvuje subjektívnu dvojročnú a objektívnu troj, resp. pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení desaťročnú premlčaciu dobu. V posudzovanom prípade má za to, že uplynula aj subjektívna aj objektívna premlčacia lehota. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Napriek tomu, že žalovaný trvá na tom, že výcvik autoškoly dostal do daru, pre prípad, že by odvolací súd dospel k inému názoru, žalovaný poukazuje na to, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je premlčaný. Záverečné skúšky sa konali dňa 26. 01. 2016, t.j. najneskôr tento deň sa žalobca musel dozvedieť, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a samozrejme aj subjekt obohatenia mu musel byť známy. Nakoľko žaloba bola na súd podaná dňa 20. 01. 2021, je nepochybné, že uplynula dvojročná subjektívna lehota v zmysle ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj objektívna trojročná lehota podľa ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a tým pádom je nárok žalobkyne premlčaný. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalobkyňou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

5. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala od žalovaného zaplata sumy 393,- eur, ako aj náhrady trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že žalovaný sa obohatil na jej úkor. Uznesením zo dňa 19. augusta 2021 konanie zastavil a rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. V dôsledku odvolania žalobkyne Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 13. januára 2022 č. k. 9Co/110/2021-64 uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom, ktorým žalobu zamietol a tento rozsudok je v dôsledku odvolania žalobkyne predmetom prieskumu odvolacieho súdu.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu a z dôvodov uvedených žalobkyňou v odvolaní dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil, pričom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dal súd prvej inštancie odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s uplatneným nárokom žalobkyne, vrátane tých, ktoré žalobkyňa uvádzala v odvolaní. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje. Na potvrdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie a k námietkam uvedeným v odvolaní žalobkyne odvolací súd uvádza nasledovné:

9. Predmetom konania je nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom takto svoj nárok označila samotná žalobkyňa v žalobe, čo odôvodňovala záverom súdu vo veci vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 15C/41/2017, ktorý mal súd pripojený. Podanou žalobou sa domáha zaplata poplatku za zrealizovaný výcvik v autoškole a správny poplatok za vykonanie skúšky v autoškole, ktorý absolvoval žalovaný. Súd prvej inštancie posúdil nárok žalobkyne ako nárok vzniknutý titulom bezdôvodného obohatenia, napriek tomu žalobkyňa ako odvolateľka v odvolaní opakovane spochybňuje záver súdu vo veci, vedenej pod sp. zn. 15C/41/2017, v ktorom súd ustálil, že výcvik bol poskytnutý žalovanému titulom daru, pričom na tento záver súd poukázal v tomto rozhodnutí (bod 21. napadnutého rozsudku). Keďže predmetom darovania medzi t. č. nebohým manželom žalobkyne A. K. a žalovaným bolo absolvovanie kurzu autoškoly bez toho, aby zaň žalovaný zaplatil, je to možné považovať za darovanie ceny výcviku v autoškole spolu so správnym poplatkom žalovanému, teda peňažné plnenie. Nejde teda o taký predmet daru, ktorý by podľa § 628 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyžadoval k platnému uzavretiu darovacej zmluvy písomnú formu. Uzavretie písomnej formy darovacej zmluvy ani nikto v konaní netvrdil, preto je poukazovanie žalobkyne na nepredloženie takejto zmluvy bezpredmetné. V čase prihlášky žalovaného do autoškoly ešte starý otec žalovaného, manžel žalobkyne žil, preto v tento deň mohla byť takáto darovacia zmluva medzi nimi uzavretá, teda nešlo o dar osoby, ktorá už nežila. Uzavretie darovacej zmluvy matka žalovaného T. K. preukazovala čestnými prehláseniami žalovaného a Z. K., brata A. K.. To, že medzi A. K. a žalovaným, v čase podpisu prihlášky do autoškoly, zastúpeného matkou T. K., došlo k uzavretiu darovacej zmluvy - hodnoty kurzu v autoškole vrátane správneho poplatku, nasvedčuje aj to, že žalobkyňa pri výsluchu vo veci pod sp. zn. 15C/41/2017 pripustila, že cenu v prihláške mohla dopísať aj ona, pričom uviedla, že nemá informácie, prečo nebol uvedený dátum, do ktorého má byť uhradená dohodnutá cena. Ak v čase prihlášky do autoškoly neboli vyplnené údaje o cene kurzu a doby, v ktorej má byť uhradená, nasvedčuje to tvrdeniu žalovaného, že mu kurz bol jeho starým otcom, ako prevádzkovateľom autoškoly, darovaný, preto tieto údaje v prihláške ani neboli uvedené. To, že následne A. K. zomrel, pričom to bolo ešte počas kurzu autoškoly a až následne žalovaný vykonal skúšku, na závere o uzavretí zmluvy medzi A. K. a žalovaným, v tom čase zastúpeným matkou, nič nemení. Žalobkyňa si svoj nárok odvodzovala z toho, že ako manželka, ktorá prebrala po manželovi prevádzkovanie autoškoly po jeho smrti, zistila, že žalovaným kurz autoškoly nebol uhradený. Podľa názoru odvolacieho súdu by tak mohlo ísť len o plnenie bez právneho dôvodu, pretože medzi žalobkyňou a žalovaným k žiadnej zmluve nedošlo, teda so záverom súdu prvej inštancie, že ide o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, sa odvolací súd stotožňuje.

10. Ďalšou odvolacou námietskou žalobkyne bolo to, že v danej veci ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, na ktoré sa vzťahuje 10-ročná premlčacia doba.

11.1. Otázkou úmyselného bezdôvodného obohatenia sa zaoberal Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. 1Cdo/238/2017 z 18. 10. 2018, v ktorom uviedol nasledovné:

11.2. Ustanovenie § 107 OZ ustanovuje kombinované premlčanie doby, a to subjektívnu, ktorá je dvojročná a objektívnu, ktorú nemožno prekročiť, hoci by ešte boli podmienky pre uplynutie subjektívnej premlčacej doby, a ktorej dĺžka je určená rozdielne podľa charakteru získania bezdôvodného obohatenia. V prípade, že bolo bezdôvodné obohatenie získané bez úmyselného konania, jej dĺžka je tri roky a ak bol taký prospech získaný úmyselne, určil Občiansky zákonník jej dĺžku v rozsahu desať rokov. Aj plynutie týchto lehôt je stanovené odlišne a aj ich plynutie a skončenie nie sú na sebe závislé. Osobitne je upravený aj začiatok plynutia týchto premlčacích dôb. Pre začiatok behu subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Pritom nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní tohto obohatenia na jeho úkor dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti prípadne aj skôr. Naproti tomu, plynutie objektívnej premlčacej doby je upravené bez akejkoľvek závislosti na subjektívnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení získanom na jeho úkor; v zmysle ustanovenia § 107 ods. 2 OZ plynie odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu (R 25/1986).

11.3. Občianske právo nedefinuje pojem zavinenia a pri skúmaní tejto otázky vychádza tradične z trestného práva hmotného. Zavinenie je založené na dvoch zložkách, a to vedomostnej a vôľovej zložke. Pri úmyselnom zavinení je zastúpená tak vedomostná, ako aj vôľová zložka. Pri nedbanlivosti je daná len vedomostná zložka. Definícia úmyselného zavinenia je obsiahnutá v ustanovení § 15 Trestného zákona.

11.4. Podľa § 15 Trestného zákona, trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel: a/ chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom alebo b/ vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený. Preto v prípade skúmania úmyslu páchatel'a je potrebné vždy skúmať vedomostnú zložku (či páchatel' vedel, že koná protizákonne) a vôľovú zložku (či chcel konať protizákonne). Právna teória trestného práva rozoznáva dve formy úmyselného zavinenia, a to úmysel priamy a úmysel nepriamy.

11.5. Priamym úmyslom (dolus directus) sa v zmysle § 15 písmeno a/ Trestného zákona rozumie to, keď páchatel' chcel spôsobom uvedeným v (trestnom) zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený trestným zákonom. Vedomostná zložka však nie je v tomto ustanovení riešená výslovne (ako pri nepriamom úmysle). Uvedené ustanovenie ale predpokladá, že ak chcel páchatel' porušiť alebo ohroziť chránený záujem, musel vedieť aj o tom, že bude konať protiprávne. Iná situácia však nastáva pri nepriamom úmysle (dolus indirectus). V tomto prípade páchatel' vie (vedomostná zložka), že svojím konaním ohrozí záujem chránený trestným zákonom, avšak pre prípad, že sa tak stane, je s tým uzrozumený (vôľová zložka). Z toho vyplýva, že páchatel' priamo nechce záujem ohroziť alebo porušiť, ale je uzrozumený s tým, že sa tak môže stať.

11.6. Z civilnoprávneho hľadiska pri bezdôvodnom obohatení nie je možné pri zavinení hovoriť o páchatel'ovi a o porušení alebo ohrození záujmov chránených Trestným zákonom. Analogicky sa tu však jedná o úmyselné získanie neoprávneného majetkového prospechu, ktorý v tomto prípade predstavuje úmyselné bezdôvodné obohatenie jedného subjektu na úkor druhého subjektu.

12. Žalobkyňa úmyselné obohatenie na strane žalovaného videla v tom, že tvrdenia Z. K. v čestnom prehlásení sú nepravdivé, ale účelové, pretože ako zamestnanec autoškoly vykonával výcvik so žalovaným, ako aj s ostatnými žiadateľmi o vodičské oprávnenie za odmenu zamestnanca. Aj táto skutočnosť potvrdzuje úmysel vyhnúť sa plateniu za vykonaný výcvik. Tým, že poskytol nepravdivé čestné prehlásenie, aby sa vyhol plneniu svojich záväzkov, získal pre seba majetkový prospech - úmyselné bezdôvodné obohatenie. K tomu odvolací súd uvádza, že to, že tvrdenia Z. K. v čestnom prehlásení sú nepravdivé a účelové, žalobkyňa v konaní žiadnym spôsobom nepreukázala a ani z rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. januára 2019 sp. zn. 6Co/234/2018 nevyplýva tvrdenie žalobkyne v žalobe, že krajský súd poukázal na fakt, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a žalovaný sa na jej úkor obohatil úmyselne. Týmto sa odvolací súd v tomto rozsudku nezaoberal, posudzoval správnosť záveru o nedostatku pasívnej legitímácie T. K. v danom konaní. Keďže zo žiadnej zo skutočností tvrdených žalobkyňou nevyplýva, že by sa žalovaný mal bezdôvodne obohatiť úmyselne,

preto je záver súdu prvej inštancie o dôvodnosti vznesenej námietky premlčania správny. Ak žalovaný vykonal záverečné skúšky 26. 01. 2016, pričom žalobkyňa mala za to, že kurz autoškoly žalovaný neuhradil, začala plynúť premlčacia doba, pričom žaloba v danej veci bola podaná až 20. 01. 2021, teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej aj trojročnej objektívnej lehoty. Počas konania vedeného na Okresnom súde v Nových Zámkoch pod sp. zn. 15C/41/2017 tiež nemožno hovoriť o spočívaní premlčacej doby, pretože síce bola táto pohľadávka uplatnená na súde, ale nešlo o konanie voči osobe, ktorá v tomto konaní vystupuje ako žalovaný, preto podmienky pre spočívanie premlčacej doby nie sú splnené. Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že žalobkyňa v odvolaní uvedenými námietkami nespochybnila správnosť záveru súdu prvej inštancie o premlčaní žalobou uplatneného nároku a z toho dôvodu o zamietnutí žaloby, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 CSP, a keďže žalovaný mal v konaní úspech, priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Na záver odvolací súd ešte poznamenáva, že výrok o trovách konania v rozsudku súdu prvej inštancie nekorešponduje s jeho odôvodnením.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).